

KATSASTUS KIELEN KÄYTTÖTAITOIHIN

Lapsen/nuoren nimi: Lapsen/nuoren ikä:

Lomakkeen täyttäjä: Päivämäärä:

Rastita vaihtoehto, joka vastaa parhaiten lapsen taitoja: taitoa ei vielä esiinny, ilmaisu elein ja ääntelyin (ei käytä sanoja), ilmaisu on 1-3 sanan mittainen, käyttää laajempaa ja monipuolisempaa ilmaisua.

Taitoa ei vielä esiinny

Ilmaisu elein ja ääntelyin, ei käytä sanoja

Ilmaisu on 1-3 sanan mittainen

Käyttää laajempaa ja monipuolisempaa ilmaisua

Tarpeiden ilmaisu

Pyytää kohteliaasti				
Tekee valintoja				
Kuvailee haluamaansa kohdetta				
Ilmaisee tarpeitaan				
Pyytää apua				

Ohjeiden antaminen

Antaa peli- tai leikkiohjeita				
Antaa kokoamis- tai rakentamishjeita				
Muuttaa tapaa antaa ohjeita kommunikaatiokumppanin tai haluamansa asian mukaan				

Tunteiden ilmaisu

Tunnistaa tunteita (Olen iloinen!)				
Ilmaisee tunteiden syyn (Olen iloinen, koska minulla on syntymäpäivä!)				
Perustelee tai antaa selityksiä				
Ilmaisee mielipiteensä (tarvittaessa aikuisen tukemana)				
Valittaa				
Syyttää muita				
Kertoo pyydettyä 2-3 asiaa seuraavista: nimi, osoite, puhelinnumero, syntymäpäivä				

Vuorovaikutus

On vuorovaikutuksessa tilanteeseen sopivalla tavalla				
Noudattaa hyviä tapoja (tervehtii, kiittää, pyytää anteeksi, herättää huomion sopivalla tavalla)				
Kiinnittää huomiota puhujaan				
Täydentää puutteellisen ilmaisun				
Johdattelee aiheeseen (ei aloita kerrontaa keskeltä asiaa)				
Pitää yllä keskustelua				
Päättää keskustelun kielellisesti (ei vain lähde pois)				
Liittyy keskusteluun sopivalla tavalla				
Pyytää anteeksi tai perustelee käyttäytymistään				
Pyytää tarkennusta				
Ilmaisee ongelman				
Arvostelee muita				
On eri mieltä muiden kanssa				
Kehuu muita				
Tekee lupauksia				

Perusteluiden pyytäminen

Tekee kysymyksiä saadakseen lisää tietoa				
Tekee johdonmukaisia kysymyksiä kerätäkseen tietoa				
Tekee kysymyksiä, koska on utelias				
Tekee kysymyksiä ratkaistakseen ongelman (Mitä pitäisi tehdä...? Miten tiedän, onko...?)				
Tekee kysymyksiä ennakoidakseen tulevaa (Mitä tapahtuu, jos...?)				

Tiedon ja mielikuvituksen jakaminen

Leikkii roolileikkejä eri hahmoina/hahmoilla				
Leikkii roolileikkejä esineillä (käyttää esim. banaania puhelimenä)				
Kuvailee tapahtuman pääpiirteitä				
Toistaa tarinan tai kertomuksen oikein				
Kertoo kuvasarjan tapahtumat kuva kovalta (4-6 kuvaa)				
Keksii loogisen tarinan (alku, tapahtumat ja loppu)				
Kuvailee kahden esineen, teon tai tilanteen suhdetta toisiinsa				
Vertailee kahta esinettä, tekoa tai tilannetta				
Valehtelee				
Ilmaisee huumoria/sarkasmia				

Katsastus kielen käyttötaitoihin

Katsastus kielen käyttötaitoihin –lomakkeen tarkoituksena on helpottaa lapsen sosiaalisii tilanteisiin liittyvien kielellisten taitojen kehittymisen seuraamista. Lomaketta voi hyödyntää myös kuntoutuksen suunnittelun apuvälineenä. Lomakkeen voi täyttää lapsen vanhemmat tai lapsen ja perheen kanssa työskentelevät ammattilaiset.

Katsastus kielen käyttötaitoihin –lomake on Satakieliohjelman tekemä suomenkielinen käännös englanninkielisestä Pragmatic Checklist –lomakkeesta¹.

¹ Goberis, D. (1999) Pragmatic Checklist (adapted from Simon, C. S., 1984)